

فرهنگ ادبیات و هنر

ضمایر [او]

با فوتبالیست‌ها و شخصیت‌های انیمیشنی

دیروز ۲ خبر تازه در رابطه با شهاب حسینی منتشر شد

بچه که بودید آرزو داشتید روزی مقابل تیم فوتبال پرسپولیس تهران قرار بگیرید و به این تیم گل بزنید؟ این، ماجرای فیلم «بعد از اتفاق» به کارگردانی پوریا حیدری آورده و تهیه‌کنندگی شهاب حسینی است که فیلمبردارِاش به پایان رسیده‌است. البته می‌دانید این اولین بازی نیست که شهاب حسینی در مقام تهیه‌کننده ظاهر می‌شود.
سال ۱۳۹۴ فیلم «خورشید نیمه شب» به کارگردانی شبیر شیرازی را تهیه کرد و سال ۱۳۹۷ هم تهیه‌کننده فیلم «شین» میثم کزازی شد. او در هر دوی این فیلم‌ها هم بازی کرده‌است. جدای از اینها با این‌که تهیه‌کننده فیلم درخشان «برادرم خسرو» نبود اما در شکل‌گیری فیلم، نقشی فراتر از یک بازیگر ایفا کرد. روی آوردن بازیگرها به تهیه‌کنندگی آرام‌آرام به روندی معمول تبدیل می‌شود؛ اتفاقی که اغلب برای فیلم‌هایی رخ می‌دهد که کارگردان هایشان نخستین تجربه کارگردانی‌شان را تجربه می‌کنند.
علی مصفا هم یکی دیگر از بازیگران جافتاده سینمای ماست که چند سالی است به تهیه‌کنندگی روی آورده. عده‌ای معتقدند این بازیگران به عنوان بازیگرانی چهره، از حضور به عنوان تهیه‌کننده در فیلم‌های کارگردان‌های تازه‌کار استقبال می‌کنند چون در این صورت می‌توانند راحت‌تر بر کار سوار شوند و نظراتشان را اعمال کنند. حالا خبر اتمام فیلمبرداری فیلم بعد از اتفاق به‌تهیه‌کنندگی شهاب حسینی را مهر داده و نوشته‌که رضا نابی، زهره اعتضاد السلطنه و امیررضا رنجبران در آن فیلم جلوی دوربین رفته‌اند و البته بسیاری از بازیکنان مشهور فوتبال ایران در این فیلم حضور دارند و به ایفای نقش پرداخته‌اند. البته در عین حال عنوان شده که اسامی باقی بازیگران حرفه‌ای این فیلم به‌زودی اعلام خواهد شد.

از سوی دیگر دیروز خبر رسید که نسخه سینمایی «شکرستان» به تهیه‌کنندگی مسعود صفوی در مرحله نگارش متن‌هاست و بعد از پایان نگارش وارد مرحله پیش تولید خواهد شد. منتها نکته قابل توجه‌تر این خبر این است که حضور شهاب حسینی به عنوان بازیگر و راوی در این فیلم سینمایی قطعی شده‌است. این فیلم سینمایی امسال مقابل دوربین رفته و در سال آینده بنا به وضعیت اکران در سینماها به نمایش در می‌آید. از گزینه‌های کارگردانی این فیلم سینمایی می‌توان به عباس جلالی یکتا یا مانی وطن دوست اشاره کرد. همچنین در این فیلم سینمایی بازیگران رِشال در کنار شخصیت‌های انیمیشنی قرار می‌گیرند که البته تجربه جالب توجهی برای سینمای ایران می‌تواند باشد به‌ویژه اینکه شهاب حسینی یکی از ستاره‌های سینما پای کار آمده است. البته او پیش از این سابقه همکاری با نسخه تلویزیونی شکرستان را هم در کارنامه دارد و به عنوان راوی در این برنامه تلویزیونی حضور داشته است.

انتشار آهنگ تازه ماکانی‌ها

دیروز تازه‌ترین تک‌آهنگ گروه پاپ ماکان هم منتشر شد؛ تک‌آهنگی که «با تو» نام دارد. رهام هادیان و امیر مقاره آن را خوانده‌اند و ترانه را ایوب قلعه نوشته است. ملودی قطعه ساخته امیربهادر است و تنظیم آن را مهرداد خنج انجام داده‌است. امیرمیلا نیکزاد و یاشار خسروی دیگر اعضای گروه ماکان هستند؛ گروهی که کنسرت‌هایشان اغلب با استقبال چشمگیر هوادارانشان برگزار می‌شود.

افتتاحیه عجیب یک نمایشگاه عکس

دیروز اتفاق جالبی در افتتاحیه یک نمایشگاه عکس افتاد؛ فریدون فریود که کیوریتور این نمایشگاه است، گفت: «برای جلوگیری از ازدحام به افتتاحیه این نمایشگاه نیایید، چون یک ماه وقت دارید. نمایشگاه گروهی را عکاسی ۱۹۹۰ را می‌گوییم که دیروز جمعه ۳۰ خرداد آغاز به کار کرد و تا ۳۰ تیر ادامه خواهد یافت. عکس‌هایی از کاوه گلستان، مهدی پاکدل، سیفا... صمدیان، آکو سالمی و... را در این نمایشگاه می‌بینیم.

شهادی بیرون‌قاب

■ **شهید محمد ابراهیم همت**

مسئولیت: فرمانده لشکر ۲۷ محمد رسول‌ا...

شهادت: ۱۷ اسفند ۶۲. جزیره محنون، عملیات خیبر

مکت: یکی از کاریزما تیک‌ترین شه‌های جنگ است که ظرفیت بسیاری برای یک روایت سینمایی جذاب دارد. فعالیت‌های ضد رژیم شاهنشاهی،

حضور در جبهه جنگ لبنان و اسرائیل، مسؤولیت‌هایی در عملیات‌هایی چون فتح‌المبین، بیت‌المقدس، رمضان و خیبر، نقش تاثیرگذارش در تصرف ارتفاعات کانی‌مانگا و... از جمله فرازهای زندگی شهید همت برای خلق اثری درام‌اتیک است. اخیرا نوید محمدزاده با انتشار عکسی از شهید همت برای بازی در نقش او ابراز علاقه کرد.

■ **شهید مهدی باکری**

مسئولیت: فرمانده لشکر ۳۱ عاشورا

شهادت: ۲۵ اسفند ۶۳. حریره عراق، عملیات بدر

مکت: حضور فعال شهید باکری در عملیات‌های فتح‌المبین، بیت‌المقدس، رمضان، مسلم‌بن عقیل، والفجر مقدماتی، والفجر ۱، ۲ و ۳ و خیبر، فعالیت‌او به عنوان شهردار ارومیه و دادستان دادگاه انقلاب اسلامی ارومیه و... می‌تواند در فیلمی که درباره باکری ساخته می‌شود، به کار درام بیاید. همچنین شهادت بردارش حمید و گرایش سیاسی متفاوت و سرنوشت برادر دیگرش علی نیز قصه سینمایی شهید مهدی باکری را درام‌اتیک‌تر می‌کند.

■ **شهید محمد جهان‌آرا**

مسئولیت: فرمانده سپاه پاسداران انقلاب اسلامی در خرمشهر و آبادان

شهادت: ۷ مهر ۶۰، تهران

مکت: به جز آن نوحه معروف «ممد نبود ی ببینی» که ابتدا حسین فخری و سپس غلامعلی کویتی پور درباره آزادسازی خرمشهر و به یاد محمد جهان‌آرا خواندند، زندگی این شهید و خانواده‌اش بسیار مستعد یک روایت سینمایی جذاب و تاثیرگذار است. چه آن زمان که جهان‌آرا متأثر از شخصیت حضرت امام (ره)، وارد فاز مبارزاتی علیه رژیم شاه شد و چه بعدها فرمانده سپاه خرمشهر بود و بعد از دفاع و سقوط این شهر، نقش بسزایی در آزادسازی آن ایفا کرد. سرنوشت متفاوت برادرانش همراه شهادت تراژیکش در سقوط هواپیما، پازل درام‌اتیک زندگی شهید جهان‌آرا را تکمیل می‌کند. در فیلم دوئل ساخته احمد رضا درویش، اشاراتی به مقاومت و فرماندهی جهان‌آرا در حفظ خرمشهر می‌شود، اما برای روایت سینمایی او نیاز به فضایی فراتر از یک اشاره است.

■ **شهید قاسم سلیمانی**

مسئولیت: فرمانده نیروی قدس سپاه پاسداران

شهادت: ۱۳ دی ۹۸، بغداد

مکت: شخصیت کاریزما تیک و پرچم‌به شهید سلیمانی و جنگاوری‌های او در دوران جنگ تحمیلی و سال‌های اخیر در مقام فرمانده نیروی قدس سپاه پاسداران، قابلیت فیلمی جذاب و پرکشش را دارد. فرماندهی در عملیات‌های والفجر، کربلای ۴، ره، نقش تاثیرگذار در منطقه، مقابله با تهدیدات حکومت آمریکا، مبارزه با داعش در عراق و سوریه و... می‌تواند از جمله مواد و مصالح برای برزای خلق یک درام سینمایی باشد. با این‌که شخصیت فرمانده در انیمیشن نبرد خلیج فارس ۲ از شخصیت سردار سلیمانی الهام گرفته شده و شخصیت حاج حیدر ذبیحی (پرویز پرستویی) در فیلم بادگیرارد ابراهیم حاتم‌ی کیا هم نشانه‌های تیپیکال و ظاهری از شهید سلیمانی دارد، اما هیچ‌گاه فیلم سینمایی ویژه‌ای درباره او ساخته نشده است. در واقع خود شهید سلیمانی موافق ساخت چنین اثری نبود. اما حالا پس از شهادت او، صحبت‌هایی از ساخت فیلم درباره این شهید مطرح می‌شود. به‌تازگی نیز خبری مبنی بر ساخت یک انیمیشن درباره شهید سلیمانی منتشر شد.

■ **و سپاه ارتشی از شهدا**

شهید ابراهیم هادی، شهید محمد بروجردی، شهیدان سید موسی نامجو، محسن وزوایی، احمد کاظمی، نورعلی شوشتری، محسن حججی، سیدعلیرضا یاسینی، یوسف کلاه‌دوز، علی صیاد شیرازی، حسین خرازی، محمد رضا دستواره، علی چیت‌سازان، حاج حسین بصیر، جواد فکوری و... تنها برخی از فرماندهان یا چهره‌های سرشناس شهید هستند که سینمای جنگ و دفاع مقدس ما می‌تواند با ساخت فیلم‌هایی خوب و تاثیرگذار درباره آنها برای خود اعتبار کسب کند و چه بسا یارند فرماندهان و سربازان و رزمندگان و یانوان شهید دیگر که قصه زندگی و رشادت‌های هر کدام، خود یک فیلم سینمایی یا سریال تلویزیونی یا یک نمایش یا یک کتاب است.

■ **شهدای تلویزیونی**

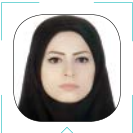
در تنبلی و انفعال سینما، تلویزیون می‌تواند عمل شود و بدون ترس و ملاحظه رایج در سینما برای سرمایه‌گذاری و بازگشت سرمایه، از نظر رسالت اجتماعی و فرهنگی خود، دست به تولید آثار مختلف و متنوعی درباره انبوه شهدای سرشناس و گمنام دفاع مقدس، دوران پیروزی انقلاب و مدافعان حرم بزند. کما این‌که پیش‌تر هم نشان داده این ظرفیت خوب را برای خلق آثار ماندگار و پر مخاطب در این خصوص دارد. سریال سیمرغ درباره شهیدان خلبان علی اکبر شیروی و احمد کشوری، سریال شوق پرواز درباره شهید خلبان عباس بابایی، سریال رقص پرواز مرتبط با شهید دکتر مصطفی چمران- در سریال راستش را بگو هم بخش‌هایی از قصه به حضور شهید چمران اختصاص دارد- سریال آخرین روزهای زمستان درباره شهید حسن باقری با بازی مهدی زمین‌پرداز، سریال کیمیا که بخش‌هایی از آن به شهید جهان‌آرا، فرمانده سپاه خرمشهر (با بازی حامد بهداد) اشاره می‌شود و... نمونه‌هایی از این دست هستند.

گفت و گو با امیرحسین نوروزی

کارگردان مستند «خاطرات موتورسیکلت»

چمران

نامی ماندگار در تاریخ

ساناز قنبری

سینما

۳۹ سال از شهادت مصطفی چمران می‌گذرد. هر سال در این روز مراسم و برنامه‌های زیادی برگزار می‌شود تا یادآور مسیریکی از کسانی باشند که زنجیره‌های بسیاری را از دست و پای مردم ایران باز کرد و به فرزندان ایران جسارت حرکت و رشد داد. با این‌همه جای قهرمانانی ملی چون او در سینمای ایران بسیار خالی است و به جز فیلم سینمایی «ج» و سریال «رقص پرواز»، هنوز هیچ اثر شایسته‌ای درباره ایشان ساخته نشده. البته باید پذیرفت که به تصویر کشیدن شخصیتی مانند چمران و تبدیل او به یک شخصیت سینمایی دشوار است، اما غفلت سینماگران از این شخصیت کم‌نظیر هم گاهی مردم را با شبه قهرمانانی پوشالی مواجه می‌کند. مستند «خاطرات موتورسیکلت» از تازه‌ترین تولیدات سازمان هنری- رسانه‌ای اوج است که برنده تندیس نقره‌ای جایزه شهید آوینی از سیزدهمین جشنواره بین المللی سینما حقیقت هم شده؛ مستندی جنجالی که دیروز و امروز از شبکه‌های مختلف رسانه ملی پخش شد و واکنش‌های مختلفی را از جانب قشرهای مختلف جامعه به همراه داشت. به همین بهانه به گفت و گو با امیرحسین نوروزی، کارگردان و تهیه‌کننده این مستند نشستیم.

اسنادشان و ارتباط با عکاس‌های آن دوره که در خبرگزاری‌ها یا مطبوعات کار می‌کردند، گذشت.

■ **به آرشيو صدا و سيما، كتابخانه ملي، آرشيو مطبوعات و... هم مراجعه كرديد؟**

بله، حتی به برخی آرشیوهای شخصی هم مراجعه کردیم. این پروسه پنج شش ماه به طول انجامید تا حدودا اوایل سال ۹۶ فیلمبرداری را شروع کردیم و بالاخره در سال ۹۸ کار آماده نمایش شد. این مستند در سیزدهمین جشنواره بین‌المللی سینما حقیقت برنده تندیس نقره‌ای جایزه شهید آوینی شد و دیگر هیچ پخشی نداشتم تا دیروز و امروز که به مناسبت سالگرد شهادت ایشان این مستند از شبکه‌های تلویزیونی پخش شد.

■ **منتقدان شما می‌گویند که «خاطرات موتورسیکلت» حرف جدیدی به مخاطبش نزده‌است ولی آنچه از این مستند برمی‌آید در ساخت آن احیای حافظه تاریخی مخاطب برایتان مهم بوده. به نظر خودتان در ارائه تحلیلی جدید از شخصیت شهید چمران چقدر موفق ظاهر شدید؟**

می‌دانید این نقد از کجاست؛ از آنجا که در برنامه «ماه عسل» آقای علیخانی در سال ۹۸ طی توافقی بخش‌هایی از این مستند پخش شد و از شخصیت‌های اصلی داستان دعوت به عمل آمد. بعد از آن با این‌که گفته شد این برنامه بخش‌هایی از یک مستند است، اما با پخش سوزه ما در این برنامه بعضا این شائبه به‌وجود آمد که ما با تماشای آن قسمت از «ماه عسل»، مستندمان را از روی آن ساختیم و متعاقبا چنین نقدهایی وارد شد، اما به هر حال من در این مستند نخواستم تحلیلی از شخصیت چمران داشته باشم. تحلیل به عهده مخاطب است، اما به جرات می‌گویم نوعی از اطلاعات که در این فیلم ارائه می‌شود، تازه است.

■ **آیا برای تولید این مستند با خانواده یا نزدیکان شهید چمران هم مشورتی داشته‌اید؟**

خیر. عرض کردم این مستند از زاویه نگاه عده‌ای جوان است که جذب شهید چمران می‌شوند و با این واسطه خط و مشی زندگی‌شان تغییر می‌کند. ما در این مستند پرتره‌ای از شهید چمران نساختمیم و اصلا به زندگینامه ایشان ورود نکردیم. البته مهندس مهدی چمران (برادر شهید چمران) در زمان اکران فیلم در جشنواره حقیقت به تماشای آن آمدند و حتی روی سن از ساخت چنین آثاری ابراز رضایت کردند. خاطرم هست که ایشان روی مطلوبیت رزمندگان حاضر در جنگ‌های نامنظم تاکید می‌کردند و می‌گفتند که باید بیشتر به آنها پرداخت. چون بدون تبلیغ، خودشان بی‌سروصدا و داوطلبانه با لباس معمولی به مناطق جنگی رفتند تا با دشمن بجنگند.

■ **فکر می‌کنید چرا ساختن فیلم درباره شهید چمران این‌قدر جذابیت دارد؟**

شهید مصطفی چمران اگر توانست باعث تغییر انسانی شود، به خاطر «محبت» بود. او محبت کردن و محترم شمردن انسان‌ها را سرلوحه خودش قرار داد. جامعه ما نیاز به چمران‌هایی دارد که آدم‌ها با او همراه شوند و به ارزش‌هایشان پایبند بمانند. من «خاطرات موتورسیکلت» را از این زاویه روایت کردم. شهید چمران هرگز آدم‌ها را مرزبندی نکرد، هرکسی را همان‌طور که بود به رسمیت شناخت و اتفاقات عجیبی را در تاریخ رقم زد و برای همیشه ماندگار ماند.

فردا

بازگشت اصغر فرهادی

لایب‌شنیده‌اید که سالن‌های سینما از فردا یکم تیر باز می‌شوند و از همین رو اکثرا فیلم‌های «هنر و تجربه» نیز از سر گرفته می‌شود. یکی از فیلم‌هایی که اکرانش با شیوع ویروس کرونا ناتمام مانده بود و حالا قرار است به اکرانش ادامه دهد «صحنه‌هایی از یک جدایی» به کارگردانی و تهیه‌کنندگی وحید صداقت است؛ روایتی از فیلم «جدایی نادر از سیمین» اصغر فرهادی، گفت‌وگو با اصغر فرهادی، ژان کلود کیری و ابراهیم گلستان.

عدد چهارم

مرگ غریبانه آقای مترجم

حالا که این سطرها را می‌خوانید ۱۹ روز از خبر انتشار درگذشت عبد الرحیم احمدی، مترجم، در ۹۵ سالگی گذشته‌است. اسدا... امرایی مترجم، به ایسنا گفته با احمد رضا احمدی صحبت می‌کرده که خبردار شده است.

عدد سوم

قسمت جدید سریال مرگ خواننده‌های کی‌پاپ

عجب قصه‌ای است قصه این خواننده‌های سبک کی‌پاپ. در سال‌های اخیر چند چهره مشهور این سبک موسیقی در جوانی درگذشته‌اند. حالا هم گاردین خبر داده که کیم جونگ هوان، خواننده کی‌پاپ اهل کره جنوبی و از اعضای اصلی گروه موسیقی کی‌پاپ «تی‌استی» در ۲۸ سالگی از دنیا رفت.